

เป็นที่ยอมรับว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเมืองในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ใน การบริหารงานด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมในระดับจังหวัด เช่นกัน จำเป็นต้องบริหารงานโดยมีวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และทิศทาง ตลอดจนแนวทางการดำเนินการในรูปของแผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด

ในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคมของจังหวัด นอกจากจะต้องดำเนินการตามขั้นตอนและกระบวนการวางแผนตามหลักวิชาการวางแผนแล้ว ยังมีรายละเอียดของเทคนิค วิธีการ ในขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดทำแผน เพื่อให้การวางแผนดังกล่าวมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีรายละเอียดในขั้นตอนของการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บังเกิดประสิทธิผลจากแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ในแผนพัฒนาแรงงาน และสวัสดิการสังคม นำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้แรงงานไทยเป็นปัจจัยที่มีคุณภาพ มั่นคง สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข

การศึกษาเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2545

- 2549 ของจังหวัดนนทบุรี เป็นความพยายามของผู้ศึกษาที่จะค้นคว้าหาแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม ที่มีประสิทธิภาพ โดยวิเคราะห์หาจุดอ่อน ตลอดจนเสนอแนะแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม ระดับจังหวัดของจังหวัดนนทบุรี เพื่อให้สามารถเป็นตัวแบบที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่จังหวัดอื่น ต่อไป

สุนทรี วิชัยสาร

พฤษจิกายน 2544

712.05.6
๗๘๑๔๐
๒๕๔๔
๙.๒

หนังสือราชการ

09055
การจัดทำแผนพัฒนาแรงงาน

บทคัดย่อ

กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารแรงงาน การจัดางาน การประชาสงเคราะห์ การพัฒนาฝีมือแรงงาน การสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และการประกันสังคม ประกอบไปด้วย ส่วนราชการในส่วนกลางระดับกรม 7 หน่วยงาน และมีส่วนราชการในภูมิภาคระดับจังหวัด 6 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด สำนักงานจัดางานจังหวัด สำนักงานประกันสังคมจังหวัด สำนักงานประชาสงเคราะห์จังหวัด สำนักงานสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจังหวัด และศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด นอกจากนี้ ยังมีสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นหน่วยงานสังกัดส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคอยู่ในจังหวัดอีกด้วย ในการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการในภูมิภาคของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ทั้ง 6 หน่วยงาน และสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงานในจังหวัด โดยใช้แผนพัฒนาแรงงานสวัสดิการสังคมเป็นเครื่องมือในการประสานการดำเนินงานตั้งกล่าว

แผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม จังหวัดนนทบุรี พ.ศ.2545 – 2549 เป็นแผนพัฒนาระยะปานกลาง มีขั้นตอนในการวางแผน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน

ในขั้นการวางแผนได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนา ประกอบด้วยผู้แทนจาก 6 ส่วนราชการ ในจังหวัด ของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ตลอดจนผู้แทนจากสถานสงเคราะห์ต่าง ๆ คณะกรรมการได้ร่วมศึกษาข้อมูล ข้อเท็จจริง จากส่วนราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม โดยเน้นหนักที่ข้อมูลภาคราชการ

คณะกรรมการใช้นโยบายของรัฐบาล นโยบายและอำนาจหน้าที่ของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม วิสัยทัศน์ และแนวทางการพัฒนาตามแผนพัฒนาจังหวัด นนทบุรี ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2545 – 2549) เป็นกรอบในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ของแผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม จังหวัดนนทบุรี ระยะ 5 ปี

(พ.ศ.2545 – 2549) คณะทำงานได้ vi เคราะห์ปัญหาจากข้อมูล ข้อเท็จจริง ที่ปรากฏใน จังหวัด และปัญหาในเชิงนโยบาย ตลอดจนกำหนดแผนงาน/โครงการ จากข้อมูล/ แผนงาน/โครงการ ของส่วนราชการต่าง ๆ ในสังกัด และบูรณาการโครงการระหว่างส่วน ราชการต่าง ๆ ขึ้นเป็นโครงการใหม่

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติตามแผน

แผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม ระยะ 5 ปี ของจังหวัดนนทบุรี จะ ถูกนำไปสู่การปฏิบัติตามแผนโดย กระทรวง จะนำแผนงาน/โครงการที่ปรากฏในแผน พัฒนาในแต่ละปี พิจารณาเพื่อจัดทำคำของบประมาณต่อสำนักงบประมาณ และหลังจาก ผ่านวิธีงบประมาณ ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีแล้ว โครงการในแผน พัฒนา 5 ปี จะได้รับงบประมาณและนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

ขั้นที่ 3 ขั้นการติดตามประเมินผล

โครงการต่าง ๆ ในแผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด 5 ปี หลังจากได้รับงบประมาณและนำไปสู่การปฏิบัติในแต่ละปีแล้ว ส่วนราชการเจ้าของงบ ประมาณจะดำเนินการติดตาม ประเมินผลลัพธ์ ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ

กระบวนการวางแผนพัฒนา แรงงาน และสวัสดิการสังคม ระยะ 5 ปี

(พ.ศ.2545 – 2549) ของจังหวัดนนทบุรี ประกอบไปด้วย

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. การกำหนดปัญหา วิเคราะห์สาเหตุและแนวทางแก้ไข
4. การกำหนดแนวทางการพัฒนา
5. การกำหนดแผนงาน/โครงการ

จากการวิเคราะห์กระบวนการขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาแรงงานและ สวัสดิการสังคมจังหวัดนนทบุรี ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2545 – 2549) มีข้อเสนอแนะแนวทาง การจัดทำแผนที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ในขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล ควรเก็บรวบรวมข้อมูล สภาพ ปัญหา ความต้องการจากภาคเอกชน และภาคประชาชนผู้ใช้แรงงานด้วย โดยการใช้วิธี การประชาคม เพื่อเป็นการรับฟังความคิดเห็นและข้อมูลต่าง ๆ

2. การกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2545 – 2549) จะต้องกำหนดให้แล้วเสร็จโดยมีระยะเวลาสอดคล้องกับการกำหนดแนวทางการพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคมของจังหวัด ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2545 – 2549)

3. ควรให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนผู้ใช้แรงงานเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาและการวิเคราะห์สาเหตุ ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหา เพื่อให้มีติในการแก้ไขปัญหาด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมของจังหวัดกว้างขวางขึ้น

4. ในการกำหนดแผนงาน/โครงการ หากใช้วิธีการบูรณาการโครงการให้มากขึ้น และให้ราชการส่วนกลาง มอบอำนาจในการตัดสินใจกำหนด แก้ไข เปลี่ยนแปลง โครงการ จะทำให้การแก้ปัญหาสอดคล้องกับข้อเท็จจริงในจังหวัด

ประเด็นสำคัญที่สามารถทำให้แผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม ระดับจังหวัดมีประสิทธิภาพ คือการให้ความสำคัญกับคำขอของบประมาณจากแผนพัฒนา ดังกล่าว มากกว่าคำขอของบประมาณที่ตั้งจากส่วนกลางเอง

สารบัญ

หน้า

คำนำ

บทคัดย่อ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญแผนภูมิ

บทที่ 1 บทนำ

สภาพปัจจุบัน

1

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

7

ขอบเขตของการศึกษา

7

วิธีการศึกษา

7

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

7

บทที่ 2 แนวความคิด หลักการ นโยบาย ระเบียบ กฎหมายที่

เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม

9

1. แนวความคิดและหลักการวางแผน

9

1.1 ความหมาย

9

1.2 หลักการพื้นฐานในการวางแผน

11

1.3 ชนิดและประเภทของแผน

14

1.4 ลำดับชั้นของแผน

15

1.5 ขั้นตอนของการวางแผน

18

2. นโยบาย ระเบียบ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน

พัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม

23

2.1 รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540

23

2.2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9

24

	หน้า
2.3 นโยบายรัฐบาลด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม	27
2.4 นโยบายด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมของ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	33
2.5 นโยบายและแนวทางปฏิการของรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	34
2.6 วิสัยทัศน์ ของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	37
2.7 ภารกิจ บทบาท ของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม	38
บทที่ 3 การจัดทำแผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม จังหวัดนนทบุรี	
3.1 กระบวนการและขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัด 5 ปี (พ.ศ.2545 – 2549)	42
3.2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดนนทบุรี	53
1) ด้านกายภาพ	53
2) ด้านการเมืองการปกครอง	55
3) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	60
4) ด้านเศรษฐกิจ	66
5) ด้านสังคม	89
6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	96
3.3 ผลการพัฒนาในช่วงระยะครึ่งแผนพัฒนาจังหวัด 5 ปี ที่ผ่านมา	98
1) ด้านเศรษฐกิจและโครงสร้างพื้นฐาน	100
2) ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต	105
3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	110
4) ด้านการเมืองการปกครอง	112
3.4 ศักยภาพในการพัฒนาจังหวัด	113
3.5 ปัญหาอุปสรรค ข้อจำกัด	116
3.6 ปัจจัยอื่นที่ควรพิจารณาถึงในการพัฒนาจังหวัดระยะต่อไป	119

หน้า	
3.7 วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาจังหวัด	120
1) ยุทธศาสตร์การเพิ่มขีดความสามารถทางเศรษฐกิจ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและบริการสาธารณูปโภค	121
2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของคน ครอบคลุม ชุมชนและการศึกษาของทางสังคม	124
3) ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	130
4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาการเมือง การปกครอง และการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ	131
3.8 สถานการณ์และสภาพปัจจุบันด้านแรงงานและ สวัสดิการสังคมจังหวัดนนทบุรี	134
3.9 นโยบายและทิศทางการพัฒนาแรงงาน และสวัสดิการสังคมจังหวัดนนทบุรี	139
3.10 แผนงานและโครงการด้านแรงงานและ สวัสดิการสังคมจังหวัดนนทบุรี พ.ศ.2545 - 2549	142
บทที่ 4 สรุปและข้อเสนอแนะ	151
บรรณานุกรม	159
ภาคผนวก	

สารบัญตาราง

	หน้า
1. เขตการปกครอง	54
2. ข้อมูลแสดงจำนวนประชากรของ จ.นนทบุรี	56
3. สถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาราษฎรของ จ.นนทบุรี	57
4. สถิติการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี	59
5. สถิติการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลของ จ.นนทบุรี	60
6. สถิติการเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของ จ.นนทบุรี	61
7. สถิติการให้บริการไฟฟ้าในเขตพื้นที่ จ.นนทบุรี	61
8. แสดงข้อมูลพื้นฐานด้านโทรศัพท์และโทรคมนาคม พ.ศ.2538-2542	62
9. ผลิตภัณฑ์จังหวัดตามราคาประจำปีจำแนกตามสาขาวิชาการผลิต พ.ศ. 2536 – 2540	67
10. แสดงพื้นเศรษฐกิจที่สำคัญของ จ.นนทบุรี	68
11. แสดงสต็อกเศรษฐกิจที่สำคัญของ จ.นนทบุรี	69 - 70
12. แสดงจำนวนครัวเรือนเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	72
13. แสดงปริมาณผลผลิตสัตว์น้ำปี 2542	73
14. แสดงจำนวนโรงงาน เงินทุน คนงาน ตามหมวดอุตสาหกรรม จ.นนทบุรี	75
15. แสดงโรงงานอุตสาหกรรมในเขต จ.นนทบุรี ที่ขอจดทะเบียนใหม่	75 – 76
16. แสดงจำนวนผู้จดทะเบียนประกอบธุรกิจที่คงอยู่	76 – 77
17. แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามสภาพแรงงาน จ.นนทบุรี ปี 2541 – 2542	85

หน้า

18. แสดงจำนวนผู้มีงานทำจำแนกตามอุตสาหกรรม จ.นนทบุรี ปี 2541 –2542	86
19. แสดงจำนวนผู้สมัครงานตำแหน่งว่างและการบรรจุงานปี 2542	87
20. แสดงการเงิน การคลังและการอนุมัติ จ.นนทบุรี	88
21. แสดงจำนวนเงินงบประมาณที่เบิกจ่ายคลัง จ.นนทบุรี ปี 2538 –2543	88
22. แสดงการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสสรพากร จ.นนทบุรี	89
23. แสดงจำนวนโรงเรียน คุณ อาจารย์ ห้องเรียนและนักเรียน จำแนก ตามสังกัดปี 2542	90
24. แสดงอัตราการเรียนต่อชั้น ม.ต้น และชั้น ม.4 ปี 2540 –2542	90
25. แสดงจำนวนสถานพยาบาลและอัตราส่วนเตียงต่อประชากร ปี 2543	93
26. แสดงจำนวนบุคลากรทางสาธารณสุข จำแนกตามสังกัดและ ประเภทบุคลากรปี 2542	93
27. แสดงจำนวนสถิติอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ	94
28. แสดงสถิติการจับกุมคดียาเสพติดของ จ.นนทบุรี ปี 2539 –2543	95
29. แสดงจำนวนร้อยละของผู้ติดสารเสพติดของ จ.นนทบุรี	95
30. แสดงสถานการณ์ด้านแรงงานและสวัสดิภาพสังคม จ.นนทบุรี	134 – 139
31. แสดงข้อมูลสถานประกอบการ จ.นนทบุรี	139
32. แสดงข้อมูลสถานประกอบการและลูกจ้างใน จ.นนทบุรี	140
33. แสดงแผนงาน/โครงการ	143 – 150
34. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม	154 - 155

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
1. การวางแผน	13
2. กิจกรรมลำดับชั้น	17
3. ขั้นตอนในการวางแผน	20
4. รูปแบบของกระบวนการวางแผน	22
5. วงจรการปฏิบัติงานให้บริการประชาชน	40
6. กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด	52